

Examenul de bacalaureat național 2016
Proba E. c)
Istorie

Varianta 9

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animador, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Preluarea conducerii Ministerului Industriei și Comerțului de către secretarul general al Comitetului Central al partidului, Gheorghe Gheorghiu-Dej, la sfârșitul lunii noiembrie 1946 și sporirea atribuțiilor acestui departament prin noile reglementări din 5 aprilie 1947, au conferit Partidului Comunist posibilitatea coordonării întregii politici economice a guvernului în direcția anticapitalistă. Încă de la sfârșitul anului 1946 guvernul trecuse la aplicarea, din inițiativa P.C.R., a unor măsuri radicale, de dirijare și control a diverselor laturi ale activității social-economice, care ignorau sau încălcau principiile economiei de piață.

Adunarea Deputaților a adoptat Legea pentru etatizarea și reorganizarea Băncii Naționale a României. Cel mai important centru financiar și singurul institut de emisiune [monetară] al țării a devenit o pârghie importantă în activitatea de finanțare a ramurilor economiei naționale, pentru a asigura controlul statului asupra tuturor instituțiilor bancare și de credit, publice sau particulare, asupra creditului și emisiunii de monedă. [...] Controlul și intervenția statului, a Partidului Comunist, au devenit, în a doua jumătate a anului 1947, multilaterale și au cuprins principalele ramuri ale industriei a căror producție era controlată în proporții apreciabile, depășind 50% din aceasta.”

(Istoria Românilor)

B. „Primele luni ale lui 1947, în special martie și mai, au adus și primele mari valuri de arestări [...]. Desființarea partidelor istorice, în toamna aceluiași an, a dat startul pentru noile valuri, masive; de altfel, în următoarele două decenii [...] se pot distinge două perioade de apogeu al terorii represive: una ce cuprinde anii 1947-1952 și o a doua, paradoxală în aparență, pentru anii 1957-1959 – pentru că ea survine după moartea lui Stalin, în paralel cu o relaxare care se face simțită în toate *democrațiile* populare. [...] Acest val de duritate are propriile sale explicații: pe de o parte, grija lui Gheorghiu-Dej ca revolta maghiară din 1956 să nu contagieze și societatea românească, pe de altă parte, grija aceluiași de a oferi Moscovei imaginea unui regim pe deplin stăpân pe situație, preocupare evidentă pentru Dej atât în pregătirea cât și în continuarea retragerii de către sovietici, în 1958, a Armatei Roșii staționate în România.

Privit retrospectiv [...] pare foarte clar că toate aceste arestări premeditate – motivate sau nu în temeiul legii – nu aveau atât rostul pedepsirii unui comportament politic oarecare – cu care Partidul Comunist nu putea fi de acord –, cât pe acela de a extermina, la propriu, adversarii (în sens larg) și, mai ales, elita politică a României vechiului regim și, odată cu aceasta, sistemul și mecanismele tradiționale ale vieții politice românești.”

(A. Cioroianu, Pe umerii lui Marx)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o instituție precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Armata Roșie. **2 puncte**
3. Menționați liderul politic și formațiunea politică la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că represiunea viza adversarii regimului politic. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați alte două practici politice din România postbelică, în afara celor la care se referă sursele date. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a acțiunilor desfășurate de regimul național-comunist din România în relațiile internaționale din perioada „Războiului Rece”. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Constituția a fost promulgată de Domnitorul Carol I la 30 iunie 1866 și a intrat în vigoare la 1 iulie 1866, data publicării ei în *Monitorul Oficial*.

[...] Deși țara se găsea încă sub suzeranitatea Imperiului Otoman, căruia îi plătea tribut și din care făcea parte nominal, totuși niciuna din prevederile ei nu menționează și nici nu face cel puțin cea mai mică referire la această dependență. [...] «Art.1 – Principatele Unite Române constituiesc un singur stat indivizibil, sub denumirea de România.» Calificativul de *indivizibil* era un răspuns la insistența puterilor garante ca Principatele să se separe prin alegerea unui nou domn. De asemenea, denumirea de România, în contradicție cu prevederile *Convențiunii de la Paris*, [din 1858], sublinia hotărârea de a duce la îndeplinire toate doleanțele exprimate de Adunările Ad-Hoc.

Ca formă de guvernământ, România se transforma dintr-o monarhie electivă într-o monarhie ereditară (art. 82), ceea ce constituia încă o nesocotire a *Convențiunii de la Paris*, dar corespundea cu doleanța Adunărilor Ad-Hoc ca dinastia să fie nu numai străină, dar și ereditară, pentru a evita declanșarea ambițiilor dinastice la succesiunea Tronului. Se enunța principiul că toate puterile emană de la națiune (art.31) și era dezvoltat principiul separației puterilor în stat. Puterea executivă era încredințată domnului (art.35), puterea legislativă în mod colectiv domnului și Reprezentanței Naționale (art.32, alin. I), iar puterea judecătorească tribunalelor și curțiilor (art.36). Reprezentanța Națională se compunea din Senat și Adunarea Deputaților (art.32, alin. II și III), [...].

Titlul II, «Despre drepturile românilor», prevedea cele mai largi libertăți: libertatea conștiinței, a presei, a învățământului, a întrunirilor. Privilegiile și titlurile de noblețe străine erau desființate (art.12). Inviolabilitatea persoanei și a domiciliului erau garantate. Se interzicea pedeapsa cu moartea și confiscarea averii. Se asigura secretul corespondenței.”

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un spațiu istoric precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați domnitorul statului român și legea fundamentală promulgată de acesta, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la drepturile și libertățile cetățenești. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere despre prevederile referitoare la stat înscrise în legea fundamentală, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia implicarea românilor în „criza orientală”, după evenimentele la care se referă sursa, a avut consecințe favorabile pentru statul român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre participarea românilor la relațiile internaționale din secolele al XIV-lea – al XVI-lea, având în vedere:

- menționarea a două instituții centrale înființate în spațiul românesc și a două fapte istorice la care participă reprezentantul uneia dintre ele în secolul al XIV-lea;
- precizarea unei cauze a implicării spațiului românesc în relațiile internaționale din secolul al XIV-lea;
- prezentarea unui conflict desfășurat în relațiile internaționale din secolul al XV-lea la care participă românii;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea românilor prin acțiuni diplomatice în relațiile internaționale din secolul al XVI-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.